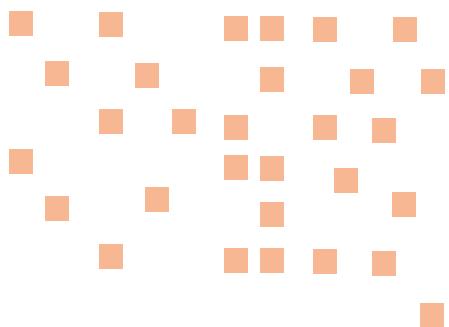

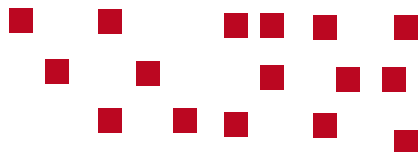
REPUBLIKA KONGA

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia dla
ludności cywilnej.**

**DPU-WIKP-424/352/2023
01.09.2023**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Republice Konga. Bardzo proszę o uwzględnienie problemu gangów Bebes Noirs.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: 5,6 mln ^[1]

Skład etniczny: Kongo (Bakongo) 40,5%, Teke 16,9%, Mbochi 13,1%, cudzoziemcy 8,2%, Sangha 5,6%, Mbere/Mbeti/Kele 4,4%, Punu 4,3%, Pigmeje 1,6%, Oubanguiens 1,6%, Duma 1,5%, Makaa 1,3%, inni ^[2]

Skład religijny: katolicy 33%, kościoły odnowy w Duchu Świętym 22%, protestanci 20%, salutyści, muzułmanie, kimbangiści i inni. ^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Republika Konga jest była francuską kolonią. Uzyskała niepodległość w 1960 r. Obecnie jest republiką prezydencką. Oficjalnie jest krajem demokratycznym, lecz opozycja nie posiada realnego wpływu na działania rządu. ^[4]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Kraj dzieli się na 12 departamentów/rejonów: Bouenza, Brazzaville (miasto i stolica Republiki Konga), Cuvette, Cuvette-Ouest, Kouilou, Lekoumou, Likouala, Niari, Plateaux, Pointe-Noire (drugie największe miasto po stolicy), Pool, Sangha. Departamenty dzielą się na 86 okręgów i 7 gmin. ^[5]

STRUKTURA WŁADZY

Głowa państwa. Prezydentem jest wieloletni przywódca Konga - Denis Sassou-Nguesso, sprawujący władzę z niewielkimi przerwami od 1979 r.

¹ CIA, The World Factbook, Republic of the Congo, 29.08.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/congo-republic-of-the/#people-and-society>

² CIA, The World Factbook, Republic of the Congo, 29.08.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/congo-republic-of-the/#people-and-society>

³ CIA, The World Factbook, Republic of the Congo, 29.08.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/congo-republic-of-the/#people-and-society>

⁴ CIA, The World Factbook, Republic of the Congo, 29.08.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/congo-republic-of-the/#people-and-society>

⁵ CIA, The World Factbook, Republic of the Congo, 29.08.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/congo-republic-of-the/#people-and-society>

Na początku lat 90. XX wieku zainicjował przemiany ustrojowe, w wyniku których wprowadzony został system wielopartyjny. W zorganizowanych w 1992 r. pierwszych wolnych wyborach prezydenckich zwyciężył jednak jego rywal Pascal Lissouba, co w kolejnych latach doprowadziło do wojny domowej. Nguesso powrócił na stanowisko w 1997 r. W październiku 2015 r. zorganizował referendum, które zatwierdziło prawo sprawowania przez niego urzędu o trzy kolejne reelekcje. W następstwie tych zmian, Nguesso wygrywał kolejne wybory w 2016 i 2021 r. Kolejne wybory mają się odbyć w 2026 r. ^[6]

Rząd i premier. Funkcję premiera pełni od 2021 r. Anatole Collinet Makosso. ^[7]

Parlament i wybory parlamentarne. Parlament składa się z dwóch izb: Senatu liczącego 72 członków, wybieranych przez rady lokalne oraz Zgromadzenia Narodowego, liczącego 151 miejsc, wybieranego w wyborach powszechnych na pięcioletnią kadencję. Okręgi są jednomandatowe, więc możliwe są dwie rundy wyborów. Większość (112) mandatów posiada prezydencka partia PCT (**Parti congolais du travail**). Pozostałe partie są rozdrobnione i posiadają po kilka mandatów. Ostatnie wybory parlamentarne miały miejsce w 2022 r. ^[8]

SYSTEM PRAWNY

Jako dawnej francuskiej kolonii, system prawny Republiki Konga oparty jest na francuskim prawie cywilnym oraz kongijskim prawie zwyczajowym. Źródłami prawa w Kongo są zarówno konstytucja, ustawy, prawo międzynarodowe, jak i prawa zwyczajowe i precedensowe. ^[9]

KARA ŚMIERCI

W Republice Konga kara śmierci nie jest orzekana ani wykonywana. Poprawki do Konstytucji z 2015 r., uznając prawo każdego człowieka do życia, wprowadziły zakaz jej wykonywania (art. 8). ^{[10][11]}

⁶ CIA, The World Factbook, Republic of the Congo, 29.08.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/congo-republic-of-the/#people-and-society>

⁷ CIA, The World Factbook, Republic of the Congo, 29.08.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/congo-republic-of-the/#people-and-society>

⁸ CIA, The World Factbook, Republic of the Congo, 29.08.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/congo-republic-of-the/#people-and-society>

⁹ Hauser Global Law School Program, UPDATE: The Legal System of the Republic of the Congo (Congo-Brazzaville): Overview and Research, https://www.nyulawglobal.org/globalex/Congo_Brazzaville1.html

¹⁰ Hauser Global Law School Program, UPDATE: The Legal System of the Republic of the Congo (Congo-Brazzaville): Overview and Research, https://www.nyulawglobal.org/globalex/Congo_Brazzaville1.html

¹¹ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2018, 10.04.2019, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2006174/ACT5098702019ENGLISH.PDF>

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

W Republice Konga nie stacjonują wojska innych krajów. Kraj nie jest zaangażowany w żaden spór międzynarodowy. Jednakże zdarzają się sporadyczne interwencje armii Angolii, która ściga bojowników, przekraczających jej granice od strony Republiki Konga. Dotyczy to w szczególności przygranicznych regionów wokół miejscowości Tandou Mboma. W 2022 r. w wyniku takich rajdów śmierć poniosło 10 osób, w tym biskup. ^[12]

Obecnie w Republice Konga nie są obecne oddziały rebelianckie i nie toczą się walki o charakterze wewnętrznym.

W wyniku około 21 przypadków naruszeń bezpieczeństwa o zróżnicowanym charakterze w Republice Konga zginęło 19 cywilów w 2022 r. oraz 5 osób w 2023 r. ^[13]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

W chwili obecnej brak informacji na temat ustawodawstwa specjalnego, obowiązującego w Republice Konga.

WPŁYW KONFLIKTU NA SYTUACJĘ LUDNOŚCI CYWILNEJ

Nie dotyczy.

RODZAJE ZAGROŻEŃ DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM

OFIARY DZIAŁAŃ WOJENNYCH

W ciągu ostatnich dwóch lat nie zanotowano przypadków śmierci cywilów na skutek prowadzonych działań zbrojnych. ^[14]

OFIARY DZIAŁAŃ PARTYZANCKICH

W ciągu ostatnich dwóch lat nie zanotowano przypadków śmierci cywilów na skutek prowadzonych działań partyzanckich. ^[15]

¹² ACLED, Republic of Congo, 01.01.2021-21.07.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

¹³ ACLED, Republic of Congo, 01.01.2021-21.07.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

¹⁴ ACLED, Republic of Congo, 01.01.2021-21.07.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

¹⁵ ACLED, Republic of Congo, 01.01.2021-21.07.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

OFIARY DZIAŁAŃ ODWETOWYCH

W ciągu ostatnich dwóch lat nie zanotowano przypadków śmierci cywilów na skutek prowadzonych działań odwetowych ze strony kongijskich sił zbrojnych.^[16]

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU

Nie dotyczy.

PRZEMOC WOBEC LUDNOŚCI CYWILNEJ NIEZWIĄZANA Z KONFLIKTEM

TERRORYZM

W Republice Kongo w ostatnich latach nie zanotowano przypadków zamachów terrorystycznych.

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA

W Republice Kongo zdarzają się sporadycznie pozaprawne egzekucje i uprowadzenia cywilów.

W maju i listopadzie 2022 r. angolańskie siły zbrojne zabiły w sumie 10 osób na terytorium Republiki Kongo, szukając w przygranicznej miejscowości Tandou Mboma zbiegłych z jej terytorium rebeliantów.

13 czerwca 2023 r. nieznani sprawcy zabili w Brazaville córkę dawnego prezydenta kraju, Alphonse Massamba-Debat. Motyw pozostaje nieznany.^[17]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Nie zanotowano przypadków stosowania przemocy w trakcie wieców i protestów.

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

W dużych ośrodkach miejskich, przede wszystkim w dzielnicach centralnych (Brazzaville i Pointe-Noire), służby policyjne zapewniają bezpieczeństwo, gdyż są to dzielnice o dużej koncentracji budynków rządowych i stałej obecności sił bezpieczeństwa. Na południowych i północnych obrzeżach Brazaville, na przedmieściach i w dzielnicach slumsów (dzielnice Marche Total, Bacongo, Moungali) przestępczość jest największa. Działają tam gangi młodocianych przestępców, uzbrojonych w noże. Zdarzają się także walki gangów i potyczki z siłami bezpieczeństwa.^[18] Gangi młodocianych przestępców noszą różne nazwy,

¹⁶ ACLED, Republic of Congo, 01.01.2021-21.07.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

¹⁷ ACLED, Republic of Congo, 01.01.2021-21.07.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

¹⁸ US Department of State, Bureau of Diplomatic Security OSAC, Republic of Congo 2020 Crime & Safety Report, 18.11.2021 r., <http://www.osac.gov/Content/Report/308f1391-85bf-4969-92bf-1d1463068927>

m.in. *Bebes Noirs* lub *kulunas*.^[19] W Brazzaville są to bandy dzieci w wieku od 13 do 25 lat, które nie chodzą do szkoły, natomiast włóczą się po mieście uzbrojone w noże, kradnąc, gwałcąc i zastraszając mieszkańców.^[20] W wyniku działalności gangów często dochodzi do starć między różnymi grupami oraz między gangami, a siłami bezpieczeństwa. Siły bezpieczeństwa interweniują w przypadkach dotyczących młodocianych gangów, jednak niekiedy w wyniku działań służb, młodzi ludzie są poddawani przemocy fizycznej, w tym także zdarzały się przypadki zgonów w wyniku interwencji służb.^[21]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Prawo zapewnia swobodę przemieszczania się, podróży zagranicznych, emigracji i repatriacji. Generalnie władze respektują te prawa również w stosunku do uchodźców i osób poszukujących ochrony. Problemem dla większości mieszkańców kraju pozostaje możliwość otrzymania paszportu w celu podróży zagranicznych. Jest to trudny i długotrwały proces, łatwiejszy i szybszy dla osób powiązanych z władzami.^[22]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Republika Kongo to jeden z najbardziej zurbanizowanych krajów Afryki, w którym prawie 70% Kongijczyków mieszka na obszarach miejskich. Ludność koncentruje się w południowo-zachodniej części kraju, głównie w stolicy Brazzaville, Pointe-Noire, oraz wzdłuż linii kolejowej łączącej Republikę Kongo z Demokratyczną Republiką Kongo. Tropikalne dżungle na północy kraju są słabo zaludnione.^[23]

Liczba ludności miejskiej przyrasta nadal w szybkim tempie, prowadząc do względnej pauperyzacji miejskiej ludności, której połowa mieszka w slumsach.^[24]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

Według danych z września 2021 r., w Republice Kongo zarejestrowanych jest ponad 300 tys. wewnętrznych uchodźców. Część z nich opuściła swoje domy w ostatnich

¹⁹ CMT, Phénomène « Bébés noirs » : les populations invitent le gouvernement à « prendre à bras-le-corps cette situation », 29.08.2023, <https://congomediatime.com/phenomene-bebes-noirs-les-populations-invitent-le-gouvernement-a-prendre-a-bras-le-corps-cette-situation/>

²⁰ UNDP, The 'Black Babies' in Congo Brazzaville: how about approaching the issue differently?, 28.12.2021, <https://www.undp.org/fr/congo/blog/%E2%80%98black-babies%E2%80%99-congo-brazzaville-how-about-approaching-issue-differently>

²¹ US Department of State, Bureau of Diplomatic Security OSAC, Republic of Congo 2020 Crime & Safety Report, 18.11.2021 r., <http://www.osac.gov/Content/Report/308f1391-85bf-4969-92bf-1d1463068927>

²² US Department of State, Country Report on Human Rights Practices 2019 - Congo, Republic of the, 03.2020, <https://www.state.gov/reports/2019-country-reports-on-human-rights-practices/republic-of-the-congo/>

²³ CIA, The World Factbook, Republic of the Congo, 29.08.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/congo-republic-of-the/#people-and-society>

²⁴ Integral Human Development, Country Profiles Congo Brazzaville, <https://migrants-refugees.va/country-profile/congo-brazzaville/>

latach w wyniku katastrof naturalnych. Jednak ponad 100 tys. osób, które mieszkają w departamencie Pool, to osoby wysiedlone podczas wojny domowej, jaka miała miejsce w Republice Konga na przełomie XX i XXI w. ^[25]

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Nie zanotowano napływu uchodźców do krajów sąsiednich, uciekających z terytorium Republiki Konga.

PODSUMOWANIE

Republika Konga jest republiką prezydencką.

Na terenie kraju nie toczy się żaden konflikt zbrojny. Przestępczość na przedmieściach dużych miast stanowi poważny problem społeczny, jednak nie stanowi powszechnego zagrożenia życia dla ludności kraju.

W Republice Konga nie jest orzekana ani wykonywana kara śmierci.

Na terenie kraju nie odnotowuje się obecnie żadnych przymusowych przesiedleń, aczkolwiek wewnętrzni uchodźcy w regionie Pool, którzy opuścili domy w wyniku wojny domowej pod koniec XXw., nie powrócili nadal do domów.

²⁵ Integral Human Development, Country Profiles Congo Brazzaville, <https://migrants-refugees.va/country-profile/congo-brazzaville/>

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA:

1. ACLED, Republic of Congo, 01.01.2021-21.07.2023, <https://acleddata.com/dashboard/dashboard>
2. Amnesty International, Death Sentences and Executions 2018, 10.04.2019, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2006174/ACT5098702019ENGLISH.PDF>
3. CIA, The World Factbook, Republic of the Congo, 29.08.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/congo-republic-of-the/people-and-society>
4. CMT, Phénomène « Bébés noirs » : les populations invitent le gouvernement à « prendre à bras-le-corps cette situation », 29.08.2023, <https://congomediatime.com/phenomene-bebes-noirs-les-populations-invitent-le-gouvernement-a-prendre-a-bras-le-corps-cette-situation/>
5. Hauser Global Law School Program, UPDATE: The Legal System of the Republic of the Congo (Congo-Brazzaville): Overview and Research, https://www.nyulawglobal.org/globalex/Congo_Brazzaville1.html
6. Integral Human Development, Country Profiles Congo Brazzaville, <https://migrants-refugees.val/country-profile/congo-brazzaville/>
7. UNDP, The 'Black Babies' in Congo Brazzaville: how about approaching the issue differently?, 28.12.2021, <https://www.undp.org/fr/congo/blog/%E2%80%98black-babies%E2%80%99-congo-brazzaville-how-about-approaching-issue-differently>
8. US Department of State, Bureau of Diplomatic Security OSAC, Republic of Congo 2020 Crime & Safety Report, 18.11.2021 r., <http://www.osac.gov/Content/Report/308f1391-85bf-4969-92bf-1d1463068927>
9. US Department of State, Country Report on Human Rights Practices 2019 - Congo, Republic of the, 03.2020, <https://www.state.gov/reports/2019-country-reports-on-human-rights-practices/republic-of-the-congo/>